

Betreft: De Nieuwe Rand en het Vlaams koekoeksei: 200 ha nieuwe industrie in Wommelgem-Ranst
Weet het Vlaams parlement voldoende wat hier gaande is?

“[De Keer](#)” is een groot agrarisch gebied in Wommelgem en Oelegem (deelgemeente van Ranst), een grote groene long ten oosten van Antwerpen, tussen de woonkernen van Wommelgem, Wijnegem, Schilde en Oelegem. In het kader van het [Economisch Netwerk Albertkanaal](#) (afgekort ENA: een lint nieuwe industriezones van Antwerpen tot Hasselt) wil de Vlaamse regering hier 200 ha open ruimte tussen de E313 en het Albertkanaal herbestemmen voor industrie, vooral overslagbedrijven.

Het plan bestaat al sinds 2004 maar bleef lang in de schuif steken nadat het MER werd stilgelegd wegens de onmogelijke ontsluitbaarheid langs de overvolle E313. Sinds einde 2020 zette de regering het sein onverwachts volop op groen, door de beslissing het plan in te kapselen in een nieuw “complex project”. Een bijstelling van die beslissing in september 2022 vindt u [HIER](#). Het betreft alle mogelijke ontwikkelingen inzake mobiliteit, van Oosterweel tot en met het knooppunt E313/E34, de nieuwe snelweg A102, maar ook “Groenpool”, een plan voor natuurontwikkeling niet OP maar ROND het gebied de Keer, en ook een “Klimaatgordel” gelegen rond het AntiTankkanaal als kapstok.

Dat complex project kreeg intussen de naam [De Nieuwe Rand](#), met als mooie omschrijving: “... een project dat de mobiliteit, leefkwaliteit en klimaatvriendelijkheid in de oostrand van Antwerpen wil verbeteren. Inwoners, lokale besturen, experts, burgerbewegingen, belangengroepen, bedrijven en het middenveld maken samen plannen voor de toekomst van de regio”. Burgerbewegingen, belangengroepen, bedrijven, studie bureaus, experts, overheidsambtenaren en -organisaties overleggen inderdaad met elkaar in talrijke werkbanken, werkgroepen en werkateliers.

Het ENA Wommelgem-Ranst: koekoeksei in De Nieuwe Rand

Het ENA op de Keer – intussen de Lage Keer gedoopt – ligt middenin het betrokken gebied van het complex dossier De Nieuwe Rand, het hangt er organisch op tal van manieren essentieel mee samen, maar juridisch staat het er los van. Het behoort níet tot het complex dossier maar volgt een andere vorm van overheidsbeslissingsproces (de “geïntegreerde procedure”). **Als een vreemd koekoeksei dat de Vlaamse regering deponeerde in het warme nest van De Nieuwe Rand.**

Het is inderdaad een vreemde zaak. In tegenstelling tot de druk bijgewoonde werkbanken met burgerbewegingen van De Nieuwe Rand organiseert de regering over het ENA geen enkel structureel overleg met de betrokken bewoners en landbouwers – een 170-tal gezinnen op en rond de Keer - noch met de bevolking in de nabijgelegen dorpskernen. De regering of beter het kabinet van Omgeving antwoordde pas na tien maanden aandringen op een [brief van actiecomité Red de Keer](#). Ook diende Red de Keer in volle coronaperiode zélf een digitale [infovergadering](#) te organiseren waar de overheidsvertegenwoordiger Gerard Stalenhoef (Vlaams ambtenaar bij het ministerie van Omgeving die belast is met het hele ENA-gebeuren) de talrijke vragen beantwoordde.

Het contrast is opmerkelijk. Ook in andere opzichten: De Nieuwe Rand klinkt mooi, optimistisch, mens- natuur- en klimaatvriendelijk, en het plant een klimaatgordel om al het bijkomende beton van de nieuwe infrastructuur (autosnelweg A102, P&R constructies, bijkomende rijstroken E313...) te compenseren met nieuwe bossen en natte natuurgebieden. Maar over het ENA op de Lage Keer daarentegen heeft het VLAIO (Agentschap Innoveren & Ondernemen) voor de regering een dikke studie laten uitwerken met vier mogelijke scenario’s om de 200 ha vol te zetten met verschillende

combinaties van industriële activiteiten - tot en met petrochemie en sevesobedrijven, met meer of minder watergebondenheid en modal shift, met meer of minder tewerkstelling, enz. De twee betrokken gemeentebesturen Wommelgem en Ranst reageerden op deze studie met een [negatief advies](#) over de hele lijn.

Wat u als parlementslid dus zeker moet weten

Hier wijzen wij u graag op de stevige strik waarmee – in weerwil van wat men zegt – het ENA en De Nieuwe Rand wél onlosmakelijk aan elkaar vastgeknoot zijn.

- Red de Keer neemt actief deel in zo veel mogelijk werkbanken van De Nieuwe Rand, en telkens horen we het studiebureau dan zeggen dat van de opdrachtgever alle studiewerk **MOET UITGAAN VAN HET ENA ALS “BESLIST BELEID”** in de zogenaamde referentiesituatie (= startsituatie). Onze herhaalde opmerkingen dat er niéts beslist is maar dat het louter een plan betreft van deze en de vorige regeringen, (de Keer is nog altijd landbouwzone met enkele woonkorrels) hadden onlangs resultaat: vanaf nu voert men naast “beslist beleid” een bijkomende categorie in namelijk de “doorkijk 2050”, dat zogezegd de “vaste beleidsvoornemens” omvat. What’s in a name? De studiebureaus en overheidsadministraties moeten in beide gevallen uitgaan van een volgebouwde Keer.
- Aan de Q8 parking is een nieuwe op- en afrit gepland voor een splinternieuw **“gesloten systeem”**- lees: een nieuwe verbinding dwars doorheen de nieuwe industriezone die al dat nieuwe verkeer rechtstreeks via de autosnelweg zal aan- en afvoeren, samen met dat van de bestaande industrie in Wommelgem en de kmo-zone Terstraten in Oelegem.
- Red de Keer kan zich achter veel doelstellingen van De Nieuwe Rand scharen: leefbaarheid, betere mobiliteit en modal shift, meer natte natuur en andere klimaatmaatregelen, ... Maar dat leidt ons tot de volgende conclusie: in plaats van de Keer te betonneren als industriezone, is het behoud ervan als grote open ruimte met een groot deel natte natuur **dé klimaatmaatregel bij uitstek**. In die visie is de Keer als open ruimte dus perfect op zijn plaats binnen De Nieuwe Rand, die immers volgens de plannen hard op zoek moet naar veel nieuwe natuur ter compensatie voor alle geplande nieuwe infrastructuur ten oosten van Antwerpen, in deze zo volgebouwde regio vol oprukkende verstedelijking. De open ruimte op de Keer hoort dus 100% thuis in De Nieuwe Rand!

Het actiecomité Red de Keer toont hoe waardevol deze open ruimte wel is aan de vele fietsers en wandelaars die het gebied bezoeken langs de [wandeling met QR-posten](#), die een jaar geleden werd ingehuldigd: de Keer is een prachtig open gebied met beken, een nieuw bloemen- en bijenveld, en waardevol erfgoed met eeuwenoude hoeves. En met nota bene ook een aantal oude zavelputten die later afvalstortplaatsen werden en nu weiland zijn: zocht minister Demir geen oude stortplaatsen om nieuw bos op aan te planten?

De oude en de nieuwe natuur

De Nieuwe Rand ziet de Q8-parking als een poort op de nieuw aan te leggen “Groenpool” in de omgeving. Mooi, zeker als die natuurbezoekers dan hun bezoek kunnen starten doorheen de open ruimte op de Keer, met honderd verschillende wilde bloemen en tientallen vogelsoorten, liever dan eerst een zee van bedrijven te moeten doorkruisen. De Nieuwe Rand werkt de Klimaatgordel uit en plant nieuwe natuurverbindingen tussen de bestaande natuurzones rond het AntiTankKanaal. Ook dat vinden wij prachtig, maar hoe gek is het dat diezelfde Nieuwe Rand dan even verderop een verse

betonnen vlek moet dulden die méér klimaatinspanningen kapotmaakt dan waar De Nieuwe Rand ooit kan van dromen? Nóg een illustratie van tegenstrijdig beleid: naast andere zinvolle klimaatinitiatieven keert de Vlaamse regering sinds 2020 aan de steden en gemeenten een jaarlijkse subsidie uit voor open ruimte, het zogenaamde [Openruimtefonds](#). Doel: de inspanningen van de gemeenten voor het beheren en het inrichten van de open ruimte valoriseren en stimuleren ([hier](#) de dotaties 2022). Gaat diezelfde regering 200 ha open ruimte van Wommelgem en Ranst afnemen om te verharderen en dus het eigen beleid radicaal tegen te werken?

De Nieuwe Rand tracht in haar Klimaatgordel geel, blauw en groen goed te doen samenwerken, waarbij geel staat voor de landbouw. Intussen gooit de stikstofproblematiek olie op het vuur. Wijnegem Shopping Center mag niet uitbreiden, omdat vier à vijf km verderop het waardevolle Zevenbergenbos niet nog méér stikstof mag slikken. Wat dan te denken, net aan de overzijde van de E313 van datzelfde habitatrichtlijngebied, van al het bijkomende stikstof uitgestoten door 200 ha geplande nieuwe bedrijven én het daarmee samenhangende nieuw gecreëerde verkeer?

Een belangrijk verzoek als besluit: kan u als bezorgd politicus er mee voor pleiten dat **ALLE maatschappelijke kosten en baten** van het ENA op de Lage Keer wetenschappelijk worden berekend in een MKBA, zéker het **verlies aan natuur en open ruimte in het kader van de klimaatproblematiek**? Zoals ooit de economische wetenschappers aan de Antwerpse universiteit de externe kosten konden introduceren in de berekeningen en zo per saldo het onnut van het duwvaartkanaal konden aantonen.

Besluit

Red de Keer wil u hiermee op de tegenstrijdigheden en te vermijden fouten wijzen en alle [argumenten](#) aanreiken om objectief te oordelen. Niét in de eerste plaats omdat we onze eigen woonplaats zouden willen veiligstellen, maar wel omdat deze problematiek veel wijder en belangrijker is: elke morzel open ruimte télt in de strijd om doelgericht om te gaan met de klimaatwijziging. In dit geval de open ruimte op de Keer. En dit voor de wijde omgeving en de mensen die daar wonen, maar ook voor de toekomstige generaties. 200 ha nieuw beton heb je niet in een paar maanden terug onthard! Dit is een zaak van algemeen belang, en wij hopen dat u deze informatie doorspeelt naar en bespreekt met de juiste mensen in uw partij die dat algemeen belang in de klimaatproblematiek ter harte nemen.

Graag bereid voor een gesprek om alles meer te verduidelijken, of om samen een rondleiding te doen op de Keer.

Alle info om www.reddekeer.be

Namens alle vrijwilligers van het actiecomité Red de Keer – met achter ons: 450 nieuwsbrieflezers en een kleine 1500 handtekeningen onder de [petitie](#)

Red de Keer - p/a Nick Hannes - Keerbaan 58 2520 Ranst - reddekeer@live.be